

МІНІСТЕРСТВО ОСВІТИ ТА НАУКИ УКРАЇНИ
ПОЛТАВСЬКИЙ ДЕРЖАВНИЙ АГРАРНИЙ УНІВЕРСИТЕТ

Навчально-науковий інститут економіки,
управління, права та інформаційних технологій

КАФЕДРА ПУБЛІЧНОГО УПРАВЛІННЯ ТА АДМІНІСТРУВАННЯ

СИЛАБУС

МІЖФАКУЛЬТЕТСЬКОЇ ВИБІРКОВОЇ НАВЧАЛЬНОЇ ДИСЦИПЛІНИ

Молодіжна політика

Розробник: **Олександр ДОРОФЄЄВ**
професор кафедри публічного управління та
адміністрування, доктор економічних наук,
професор

Полтава
2022/2023

Назва навчальної дисципліни	Молодіжна політика міжфакультетська вибіркова навчальна дисципліна
Назва структурного підрозділу	Кафедра публічного управління та адміністрування
Контактні дані розробника, залученого до викладання	Викладач: Дорофєєв Олександр , д. е. н., професор Контакти: ауд. 494, навчальний корпус № 4 ПДАУ e-mail: olexandr.dorofeev@pdaa.edu.ua тел.: 0506025342, сторінка викладача: https://www.pdau.edu.ua/people/dorofeyev-oleksandr-viktorovych
Рівень вищої освіти	Перший (бакалаврський) рівень, другий (магістерський) рівень для галузі знань 21 Ветеринарна медицина
Попередні умови для вивчення навчальної дисципліни	Базові знання з «Громадянської освіти», «Історії України», «Української мови» на рівні загальної середньої освіти

Заплановані результати навчання

Мета вивчення навчальної дисципліни: полягає у вивченні історії та сучасності теоретичних, правових, організаційних основ діяльності молодіжних громадських об'єднань, а також історії та практики їх діяльності в Україні.

Основні завдання навчальної дисципліни:

- забезпечення засвоєння здобувачами вищої освіти необхідних теоретичних знань у сфері державної молодіжної політики;
- формування мотивації на засвоєння знань у сфері державної молодіжної політики, що створить можливість розвитку творчої індивідуальності майбутнього фахівця;
- формування відповідних компетентностей, які мають забезпечити результативність реалізації молодіжної політики в об'єднаних територіальних громадах;
- стимулювання самостійного засвоєння практичних навичок із здорового способу життя, патріотичного виховання та активної громадянської позиції;
- розкриття арсеналу засобів реалізації молодіжної політики в умовах децентралізації.

Компетентності:

загальні:

ЗК 4. Здатність вчитися і оволодівати сучасними знаннями, вміння виявляти, формулювати та вирішувати проблеми.

ЗК 7. Здатність до адаптації, творчості, генерування ідей та дій у новій ситуації, формувати та демонструвати лідерські якості та поведінкові навички.

ЗК 8. Здатність до практичного застосування знань та оволодіння сучасними знаннями.

ЗК 9. Здатність дотримуватися загальноприйнятих норм поведінки та моралі в міжособистісних відносинах.

Результати навчання:

РН 3. Виявляти навички самостійної і командної роботи, гнучкого, креативного та критичного мислення, відкритості до нових знань у дослідницькій діяльності та професійному спілкуванні.

Структура (тематичний план) навчальної дисципліни

Перелік тем	Кількість годин							
	денна форма				заочна форма			
	усього	у тому числі			усього	у тому числі		
		л	п	с. р.		л	п	с. р.
Тема 1. Теоретико-методологічні основи курсу.	12	2	2	8	14	2	-	12
Тема 2. Міжнародна практика та світові тенденції у сфері молодіжної політики.	18	4	2	12	12	-	-	12
Тема 3. Зміст і напрями реалізації державної молодіжної політики в Україні.	12	2	2	8	12	-	-	12
Тема 4. Структура і повноваження органів управління державної молодіжної політики.	12	2	2	8	12	-	-	12
Тема 5. Механізми і технології реалізації державної молодіжної політики.	12	2	2	8	14	2	-	12
Тема 6. Державні й регіональні програми як форма реалізації державної молодіжної політики.	12	2	2	8	14	-	2	12
Тема 7. Молодіжний рух у сучасній Україні.	12	2	2	8	12	-	-	12
в т. ч. індивідуальні завдання	-	-	-	-	40	-	-	40
Усього годин	90	16	14	60	90	4	2	84

Оцінювання результатів навчання

Форми контролю результатів навчання

Денна форма навчання

Результати навчання	Форми контролю результатів навчання здобувачів вищої освіти			Разом
	виконання завдань на практичних заняттях	розв'язування тестів	виконання завдань самостійної роботи	
РН 3. Виявляти навички самостійної і командної роботи, гнучкого, креативного та критичного мислення, відкритості до нових знань у дослідницькій діяльності та професійному спілкуванні	49	30	21	100

Заочна форма навчання

Результати навчання	Форми контролю результатів навчання здобувачів вищої освіти			Разом
	виконання завдань на практичних заняттях	розв'язування тестів	виконання завдань самостійної роботи	
РН 3. Виявляти навички самостійної і командної роботи, гнучкого, креативного та критичного мислення, відкритості до нових знань у дослідницькій діяльності та професійному спілкуванні	16	42	42	100

Схема нарахування балів з навчальної дисципліни

Денна форма

Назва теми	Види навчальної роботи здобувачів вищої освіти			Разом
	виконання завдань на практичних заняттях	розв'язування тестів	виконання завдань самостійної роботи в розрізі тем	
Тема 1. Теоретико-методологічні основи курсу.	7	10	3	10
Тема 2. Міжнародна практика та світові тенденції у сфері молодіжної політики.	7		3	10
Тема 3. Зміст і напрями реалізації державної молодіжної політики в Україні.	7		3	20
Тема 4. Структура і повноваження органів управління державної молодіжної політики.	7	10	3	10
Тема 5. Механізми і технології реалізації державної молодіжної політики.	7		3	20
Тема 6. Державні й регіональні програми як форма реалізації державної молодіжної політики.	7	10	3	10
Тема 7. Молодіжний рух у сучасній Україні.	7		3	20
Разом	49	30	21	100

Заочна форма

Назва теми	Види навчальної роботи здобувачів вищої освіти			Разом
	виконання завдань на практичних заняттях	виконання завдань самостійної роботи		
		розв'язування тестів	написання контрольної роботи	
Тема 1. Теоретико-методологічні основи курсу.	-	14	6	6
Тема 2. Міжнародна практика та світові тенденції у сфері молодіжної політики.	-		6	6
Тема 3. Зміст і напрями реалізації державної молодіжної політики в Україні.	-		6	20
Тема 4. Структура і повноваження органів управління державної молодіжної політики.	-	14	6	6
Тема 5. Механізми і технології реалізації державної молодіжної політики.	-		6	20
Тема 6. Державні й регіональні програми як форма реалізації державної молодіжної політики.	16	14	6	22
Тема 7. Молодіжний рух у сучасній Україні.	-		6	20
Разом	16	42	42	100

Шкала та критерії оцінювання за рівнем досягнення результатів навчання

1. Поточний контроль

1.1. Виконання завдань практичного заняття для здобувачів вищої освіти денної форми навчання (0-7).

Шкала та критерії та оцінювання (денна форма)

Шкала оцінювання, бали	Характеристика критерію	Опис критерію
7	Високий рівень досягнення результатів навчання	Знання здобувача вищої освіти є глибокими, міцними, системними, що дозволяє демонструвати результати навчання для виконання творчих завдань; навчальна діяльність позначена вмінням самостійно оцінювати різноманітні ситуації, явища, факти, виявляти і відстоювати особисту позицію.
6	Достатній рівень досягнення результатів навчання	Здобувач вищої освіти знає істотні ознаки понять, явищ, зв'язки між ними, вміє пояснити основні закономірності, що дозволяє демонструвати результати навчання в стандартних ситуаціях; володіє розумовими операціями (аналізом, абстрагуванням, узагальненням тощо), вміє робити висновки, виправляти допущені помилки. Проте бракує власних суджень
4-5	Середній рівень досягнення результатів навчання	Здобувач вищої освіти засвоїв основний навчальний матеріал, що дозволяє демонструвати результати навчання за зразком; володіє елементарними вміннями навчальної діяльності
0-3	Низький рівень досягнення результатів навчання	Здобувач вищої освіти має початкові уявлення про предмет вивчення, що забезпечує лише фрагментарне досягнення результатів навчання.

1.2. Виконання завдань практичного заняття для здобувачів вищої освіти заочної форми навчання (0-16).

Шкала та критерії та оцінювання (заочна форма)

Шкала оцінювання, бали	Характеристика критерію	Опис критерію
15-16	Високий рівень досягнення результатів навчання	Знання здобувача вищої освіти є глибокими, міцними, системними, що дозволяє демонструвати результати навчання для виконання творчих завдань; навчальна діяльність позначена вмінням самостійно оцінювати різноманітні ситуації, явища, факти, виявляти і відстоювати особисту позицію.
12-14	Достатній рівень досягнення результатів навчання	Здобувач вищої освіти знає істотні ознаки понять, явищ, зв'язки між ними, вміє пояснити основні закономірності, що дозволяє демонструвати результати навчання в стандартних ситуаціях; володіє розумовими операціями (аналізом, абстрагуванням, узагальненням тощо), вміє робити висновки, виправляти допущені помилки. Проте бракує власних суджень
9-11	Середній рівень досягнення результатів навчання	Здобувач вищої освіти засвоїв основний навчальний матеріал, що дозволяє демонструвати результати навчання за зразком; володіє елементарними вміннями навчальної діяльності
0-8	Низький рівень досягнення результатів навчання	Здобувач вищої освіти має початкові уявлення про предмет вивчення, що забезпечує лише фрагментарне досягнення результатів навчання.

2.1. Розв'язування тестів здобувачами вищої освіти денної форми навчання (0-10)

Шкала та критерії та оцінювання (денна форма)

Шкала оцінювання, бали	Характеристика критерію оцінювання	% правильно виконаних тестових завдань	Опис критерію оцінювання
9-10	Високий рівень досягнення результатів навчання	90-100	Знання здобувача вищої освіти є глибокими, міцними, системними, що дозволяє демонструвати результати навчання для виконання творчих завдань; навчальна діяльність позначена вмінням самостійно оцінювати різноманітні ситуації, явища, факти, виявляти і відстоювати особисту позицію
7-8	Достатній рівень досягнення результатів навчання	74-89	Здобувач вищої освіти знає істотні ознаки понять, явищ, зв'язки між ними, вміє пояснити основні закономірності, що дозволяє демонструвати результати навчання в стандартних ситуаціях; володіє розумовими операціями (аналізом, абстрагуванням, узагальненням тощо), вміє робити висновки, виправляти допущені помилки. Проте бракує власних суджень
6	Середній рівень досягнення результатів навчання	60-73	Здобувач вищої освіти засвоїв основний навчальний матеріал, що дозволяє демонструвати результати навчання за зразком; володіє елементарними вміннями навчальної діяльності
4-5	Низький рівень досягнення результатів навчання	36-59	Здобувач вищої освіти має початкові уявлення про предмет вивчення, що забезпечує лише фрагментарне досягнення результатів навчання
0-3		0-35	

2.2. Розв'язування тестів здобувачами вищої освіти заочної форми навчання (0-14)

Шкала та критерії та оцінювання (заочна форма)

Шкала оцінювання, бали	Характеристика критерію оцінювання	% правильно виконаних тестових завдань	Опис критерію оцінювання
12-14	Високий рівень досягнення результатів навчання	90-100	Знання здобувача вищої освіти є глибокими, міцними, системними, що дозволяє демонструвати результати навчання для виконання творчих завдань; навчальна діяльність позначена вмінням самостійно оцінювати різноманітні ситуації, явища, факти, виявляти і відстоювати особисту позицію
10-13	Достатній рівень досягнення результатів навчання	74-89	Здобувач вищої освіти знає істотні ознаки понять, явищ, зв'язки між ними, вміє пояснити основні закономірності, що дозволяє демонструвати результати навчання в стандартних ситуаціях; володіє розумовими операціями (аналізом, абстрагуванням, узагальненням тощо), вміє робити висновки, виправляти допущені помилки. Проте бракує власних суджень
8-9	Середній рівень досягнення результатів навчання	60-73	Здобувач вищої освіти засвоїв основний навчальний матеріал, що дозволяє демонструвати результати навчання за зразком; володіє елементарними вміннями навчальної діяльності
5-7	Низький рівень досягнення результатів навчання	36-59	Здобувач вищої освіти має початкові уявлення про предмет вивчення, що забезпечує лише фрагментарне досягнення результатів навчання
0-4		0-35	

3. Виконання завдань самостійної роботи.

3.1. Завдання самостійної роботи в розрізі тем навчальної дисципліни для здобувачів вищої освіти денної форми навчання (0-3).

Шкала та критерії та оцінювання (денна форма)

Шкала оцінювання, бали	Характеристика критерію	Опис критерію
3	Високий рівень досягнення результатів навчання	Знання здобувача вищої освіти є глибокими, міцними, системними, що дозволяє демонструвати результати навчання для виконання творчих завдань; навчальна діяльність позначена вмінням самостійно оцінювати різноманітні ситуації, явища, факти, виявляти і відстоювати особисту позицію.
2,5	Достатній рівень досягнення результатів навчання	Здобувач вищої освіти знає істотні ознаки понять, явищ, зв'язки між ними, вміє пояснити основні закономірності, що дозволяє демонструвати результати навчання в стандартних ситуаціях; володіє розумовими операціями (аналізом, абстрагуванням, узагальненням тощо), вміє робити висновки, виправляти допущені помилки. Проте бракує власних суджень
2	Середній рівень досягнення результатів навчання	Здобувач вищої освіти засвоїв основний навчальний матеріал, що дозволяє демонструвати результати навчання за зразком; володіє елементарними вміннями навчальної діяльності
0-1,5	Низький рівень досягнення результатів навчання	Здобувач вищої освіти має початкові уявлення про предмет вивчення, що забезпечує лише фрагментарне досягнення результатів навчання.

3.2. Розв'язування тестів здобувачами вищої освіти заочної форми навчання як перевірка виконання завдань самостійної роботи (0-14).

Шкала та критерії та оцінювання (заочна форма)

Шкала оцінювання, бали	Характеристика критерію	Опис критерію
13-14	Високий рівень досягнення результатів навчання	Знання здобувача вищої освіти є глибокими, міцними, системними, що дозволяє демонструвати результати навчання для виконання творчих завдань; навчальна діяльність позначена вмінням самостійно оцінювати різноманітні ситуації, явища, факти, виявляти і відстоювати особисту позицію (90-100 % правильно виконаних тестових завдань)
11-12	Достатній рівень досягнення результатів навчання	Здобувач вищої освіти знає істотні ознаки понять, явищ, зв'язки між ними, вміє пояснити основні закономірності, що дозволяє демонструвати результати навчання в стандартних ситуаціях; володіє розумовими операціями (аналізом, абстрагуванням, узагальненням тощо), вміє робити висновки, виправляти допущені помилки. Проте бракує власних суджень (74-89 % правильно виконаних тестових завдань)
8-10	Середній рівень досягнення результатів навчання	Здобувач вищої освіти засвоїв основний навчальний матеріал, що дозволяє демонструвати результати навчання за зразком; володіє елементарними вміннями навчальної діяльності (60-73 % правильно виконаних тестових завдань)
0-7	Низький рівень досягнення результатів навчання	Здобувач вищої освіти має початкові уявлення про предмет вивчення, що забезпечує лише фрагментарне досягнення результатів навчання (0-59 % правильно виконаних тестових завдань)

3.3. Контрольна робота для здобувачів вищої освіти заочної форми навчання (0-42).

Шкала та критерії та оцінювання (заочна форма)

Шкала оцінювання, бали	Характеристика критерію	Опис критерію
38-42	Високий рівень досягнення результатів навчання	Знання здобувача вищої освіти є глибокими, міцними, системними, що дозволяє демонструвати результати навчання для виконання творчих завдань; навчальна діяльність позначена вмінням самостійно оцінювати різноманітні ситуації, явища, факти, виявляти і відстоювати особисту позицію.
32-37	Достатній рівень досягнення результатів навчання	Здобувач вищої освіти знає істотні ознаки понять, явищ, зв'язки між ними, вміє пояснити основні закономірності, що дозволяє демонструвати результати навчання в стандартних ситуаціях; володіє розумовими операціями (аналізом, абстрагуванням, узагальненням тощо), вміє робити висновки, виправляти допущені помилки. Проте бракує власних суджень
27-31	Середній рівень досягнення результатів навчання	Здобувач вищої освіти засвоїв основний навчальний матеріал, що дозволяє демонструвати результати навчання за зразком; володіє елементарними вміннями навчальної діяльності
0-26	Низький рівень досягнення результатів навчання	Здобувач вищої освіти має початкові уявлення про предмет вивчення, що забезпечує лише фрагментарне досягнення результатів навчання.

Трудомісткість

Загальна кількість годин – 90 год. Кількість кредитів – 3,0. Форма семестрового контролю – залік.

Політика навчальної дисципліни

1. *Академічна доброчесність*: Документи стосовно академічної доброчесності наведені на сторінці АКАДЕМІЧНА ДОБРОЧЕСНІСТЬ ПДАУ: <https://www.pdaa.edu.ua/content/akademichna-dobrochesnist>. Дотримання академічної доброчесності здобувачами освіти передбачає: самостійне виконання навчальних завдань, завдань поточного та підсумкового контролю результатів навчання (для осіб з особливими освітніми потребами ця вимога застосовується з урахуванням їхніх індивідуальних потреб і можливостей); посилення на джерела інформації у разі використання ідей, розробок, тверджень, відомостей; дотримання норм законодавства про авторське право і суміжні права; надання достовірної інформації про результати власної навчальної (наукової, творчої) діяльності, використані методики досліджень і джерела інформації.

2. *Дедлайни та перекладання*: Відвідування занять є обов'язковим. Усі завдання, передбачені програмою, мають бути виконані у встановлений термін. Практичні завдання, завдання зі самостійної роботи, які здаються з порушенням термінів без поважних причин, оцінюються на нижчу оцінку (-20%). Перекладання поточного та підсумкового контролю відбуваються за наявності поважних причин з дозволу директорату.

3. *Академічна мобільність та неформальна освіта*: Є можливість опанування даної навчальної дисципліни за програмами академічної мобільності (внутрішньої / міжнародної) за наявними укладеними угодами (договорами) між Університетом та закладом-партнером та / або індивідуальними запрошеннями. Організаційні процеси навчання за програмами академічної мобільності регламентуються Положенням про академічну мобільність здобувачів вищої освіти ПДАУ.

На здобувачів вищої освіти поширюється право про визнання результатів навчання, набутих у неформальній / інформальній освіті (розповсюджується лише на обов'язкові компоненти освітньої програми або їх частини) перед опануванням даної освітньої компоненти. Особливості неформального / інформального навчання регламентовані Положенням про порядок визнання результатів навчання, набутих у неформальній та інформальній освіті, здобувачами вищої освіти ПДАУ.

Додаткові матеріали для представлення навчальної дисципліни:

Робоча програма навчальної дисципліни, анотація.

Рекомендовані джерела інформації

Основні

1. Активізація молоді та залучення до діяльності з розвитку громад : практичний посібник для місцевої влади. URL: https://decentralization.gov.ua/news/11036?fbclid=IwAR3_2cmBs jqSQS Wbji-ZkvT_Mfw4YNtt7r2KRMktJWqjZH-60FUaGA3XNUM (дата звернення 05.08.2022).

2. Державна молодіжна політика в Україні. URL: https://decentralization.gov.ua/uploads/library/file/148/Molodizhna_politiika_v_Ukraini.pdf (дата звернення 04.08.2022).

3. Довідник для роботи з молоддю в громадах. URL: <https://decentralization.gov.ua/uploads/library/file/471/ДОВІДНИК-09.09.19-2.pdf> (дата звернення 09.08.2022).

4. Молодіжна політика в умовах децентралізації : Методичні рекомендації для спеціалістів, які реалізують державну політику в молодіжній сфері / за ред. І.В. Пешої. 2-е вид. Київ : ДУ «Державний інститут сімейної та молодіжної політики», 2019. 40 с. URL: <https://decentralization.gov.ua/uploads/library/file/542/1.pdf> (дата звернення 08.08.2022).

5. Молодіжна робота в об'єднаних територіальних громадах: дорожня карта. URL: https://decentralization.gov.ua/uploads/library/file/324/DOBRE_YouthWorker_RoadMap.pdf (дата звернення 04.08.2022).

Допоміжні

1. Молодіжна політика в Україні. Висновки Команди міжнародних оглядачів Ради Європи. Страсбург : Вид-во Ради Європи, 2013. 192 с.

2. Про внесення змін до Бюджетного кодексу України (щодо включення до видатків місцевих бюджетів, що можуть здійснюватися з усіх місцевих бюджетів, видатків на підтримку діяльності молодіжних центрів) : Закон

України від 07 грудня 2017 р. № 2233-VIII / Верховна Рада України. *Відомості Верховної Ради України*. 2018, № 2, ст.8. URL: <https://zakon.rada.gov.ua/laws/show/2233-viii#Text> (дата звернення 08.08.2022).

3. Про затвердження Державної цільової соціальної програми «Молодь України» на 2016-2020 роки та внесення змін до деяких постанов Кабінету Міністрів України : Постанова Кабінету Міністрів України від 18 лютого 2016 р. № 148. *Верховна Рада України* : Законодавство України. URL: <https://zakon.rada.gov.ua/laws/show/148-2016-п#Text> (дата звернення 09.08.2022).

4. Про затвердження Національного знаку якості та критерії якості для молодіжних центрів : Наказ Мінмолодьспорту зареєстрований у Мін'юсті 28.08.2017 за № 1061/30929. *Верховна Рада України* : Законодавство України. URL: <https://zakon.rada.gov.ua/laws/show/z1061-17#Text> (дата звернення 08.08.2022).

5. Про затвердження Порядку проведення конкурсу з визначення програм (проектів, заходів), розроблених інститутами громадянського суспільства, для виконання (реалізації) яких надається фінансова підтримка : Постанова Кабінету Міністрів України від 12 жовтня 2011 р. № 1049. *Верховна Рада України* : Законодавство України. URL: <https://zakon.rada.gov.ua/laws/show/1049-2011-п#Text> (дата звернення 09.08.2022).

6. Про затвердження Порядку реалізації програми «Молодіжний працівник» : Наказ Міністерство молоді та спорту України від 18 жовтня 2018 р. за №1178/32630. *Ліга закон*. Головний правовий портал України. URL: http://search.ligazakon.ua/l_doc2.nsf/link1/RE32630.html (дата звернення 09.08.2022).

7. Про затвердження типових положень про молодіжні консультативно-дорадчі органи : Постанова Кабінету Міністрів України від 18 грудня 2018 р. № 1198. *Верховна Рада України* : Законодавство України. URL: <https://zakon.rada.gov.ua/laws/show/1198-2018-п#Text> (дата звернення 08.08.2022).

8. Про затвердження типових положень про молодіжний центр та про експертну раду при молодіжному центрі : Постанова Кабінету Міністрів України від 20 грудня 2017 р. № 1014. *Верховна Рада України* : Законодавство України. URL: <https://zakon.rada.gov.ua/laws/show/1014-2017вр#Text> (дата звернення 10.08.2022).

9. Про місцеве самоврядування в Україні : Закон України від 30 грудня 2020 р. № 280/97-ВР *Верховна Рада України* : Законодавство України. URL: <https://zakon.rada.gov.ua/laws/show/280/97-вр#Text> (дата звернення 08.08.2022).

10. Про молодіжні та дитячі громадські організації : Закон України від 01.01.2016 № 281-XIV. *Верховна Рада України* : Законодавство України. URL: <https://zakon.rada.gov.ua/laws/show/281-14#Text> (дата звернення 08.08.2022).

11. Про сприяння соціальному становленню та розвитку молоді в Україні : Закон України від 05 лютого 1993 р. № 2999-XII / Верховна Рада України. *Відомості Верховної Ради України*, 1993, № 16, ст.167. URL: <https://zakon.rada.gov.ua/laws/show/2998-12#Text> (дата звернення 08.08.2022).

Інформаційні ресурси

1. Дослідження – молодіжна політика – молодіжна робота: проєкт Ради Європи «Молодь за демократію в Україні» презентував результати мапування потреб у сфері молодіжної політики та молодіжної роботи. *Офіс Ради Європи в Україні* : веб-сайт. URL: <https://www.coe.int/uk/web/kyiv/-/research-youth-policy-youth-work-the-project-of-the-council-of-europe-youth-for-democracy-in-ukraine-presented-the-results-of-mapping-of-the-needs-of-> (дата звернення 04.08.2022).
2. Молодіжна політика. *Реанімаційний пакет реформ* : веб-сайт. URL: <https://rpr.org.ua/groups-rpr/16molodizhna-polityka/> (дата звернення 04.08.2022).
3. Молодіжна політика в Україні: аналітика, політика, практика. *Херсонська обласна державна адміністрація* : офіційний сайт. URL: <https://khoda.gov.ua/molodizhna-politika-v-ukraini-praktika--analitika-> (дата звернення 10.08.2022).